

Projekt

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego
z dnia .....

**POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
NA LATA 2014 - 2020**

**Piotrków Trybunalski
2014 rok**

Spis treści	strona
Wprowadzenie.....	3
Dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Mieście Piotrkowie Trybunalskim.....	5
Jednostki realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.....	11
Podstawa opracowania programu.....	18
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych przewidziane do realizacji na lata 2014 - 2020.....	20
Podsumowanie.....	32

Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.*

Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 1997 roku (M.P. z 1997r. Nr 50, poz. 475) Karta Praw Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem określającym prawa osób niepełnosprawnych. W dokumencie tym mówi się o osobach niepełnosprawnych, *czyli osobach, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.*

Na powyższym przykładzie można stwierdzić, iż definicje niepełnosprawności są różnorodne. Niepełnosprawność może powstać w różnym okresie życia i może dotyczyć osoby w każdym wieku oraz może obejmować wiele ograniczeń funkcjonalnych: może być fizyczna, intelektualna, ale też wynikać z choroby psychicznej lub somatycznej.

Zgodnie z Kartą osoby niepełnosprawne mają prawo do:

- dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,

- zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
  - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
  - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
  - dostępu do informacji,
  - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Działania na rzecz osób o ograniczonej sprawności nie mogą obejmować tylko przyznawanie świadczeń lecz powinny dążyć do tworzenia warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu w życiu społecznym, zawodowym, gospodarczym.

Odbiorcami Programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego ale też instytucje i organizacje zajmujące się problematyką niepełnosprawności w Piotrkowie Trybunalskim.

Dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Mieście Piotrkowie Trybunalskim

Według wstępnych danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku w Polsce liczba osób niepełnosprawnych w 2011 roku wynosiła około 4,7 mln tj. 12,2% ludności kraju. Natomiast zgodnie z Narodowym Spisem Powszechnym z 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 5,5 mln osób niepełnosprawnych tj. 14,3%.

Wskazanie faktycznej populacji niepełnosprawnych w naszym mieście jest trudne, gdyż brak jest szczegółowych danych statystycznych dotyczących tej grupy osób. Zgodnie z informacją przekazaną z Zarządu PFRON o wysokości środków dla Powiatu Piotrków Trybunalski na 2014 rok do obliczeń przyjęto:

- liczbę dzieci w Powiecie w wieku 0 - 14 lat wg GUS (11.136) oraz wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród dzieci w wieku 0 - 14 lat w Polsce wg GUS (2,2%),
- liczbę osób w wieku 15 lat i więcej w Powiecie wg GUS (65.045) oraz wskaźnik częstości niepełnosprawności w Powiecie orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat wg GUS (14,4%).

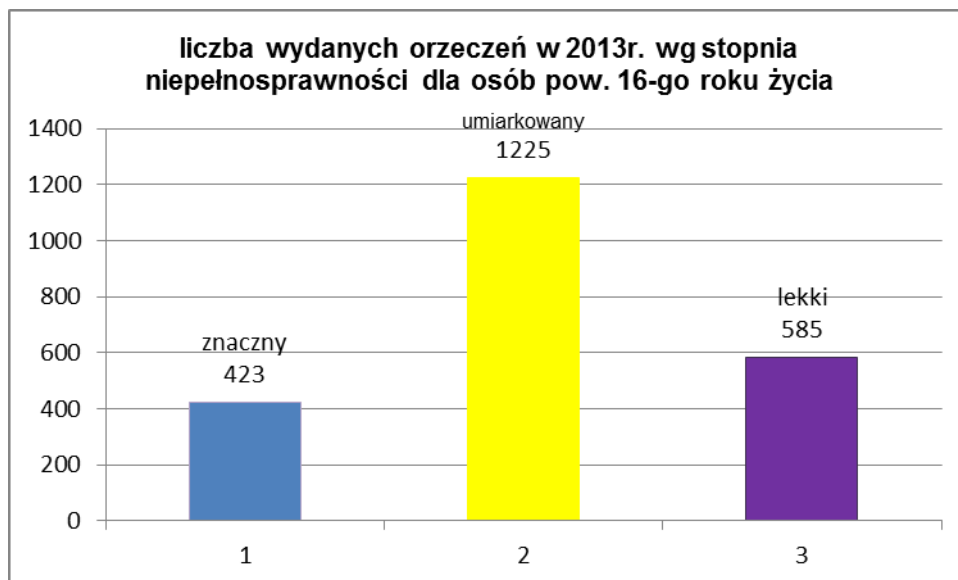
*Uwzględniając powyższe dane szacuje się, że w Piotrkowie Trybunalskim problemem niepełnosprawności dotkniętych jest około **9.611 osób (12,62%)**.*

Zgodnie z aktualnymi przepisami osoba może uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności z kilku instytucji np. z Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

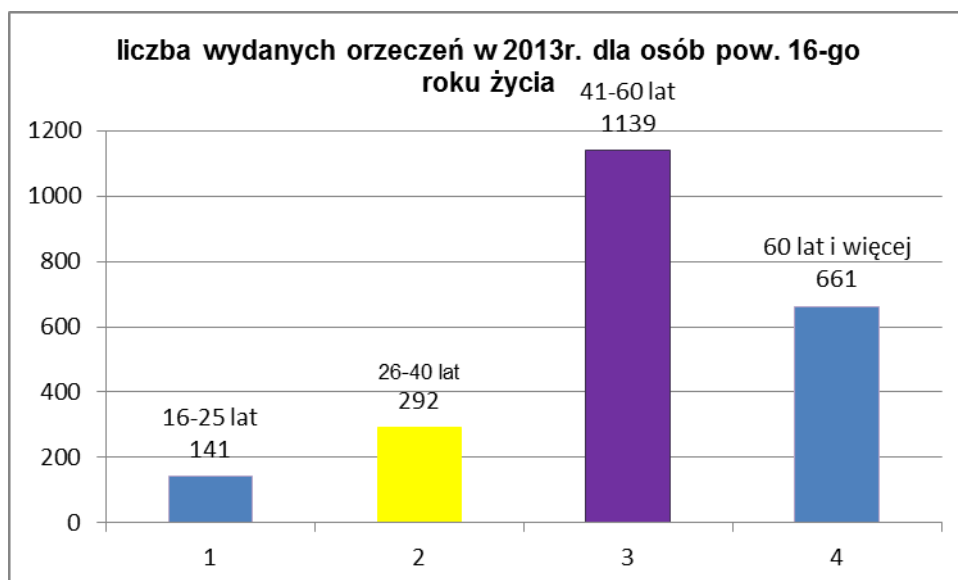
Według danych Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piotrkowie Trybunalskim (będącego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie) w 2013 roku wydanych zostało **2.465** orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w tym:

- **2.233** dla osób powyżej 16-go roku życia,
- **232** dla osób przed 16-tym rokiem życia.

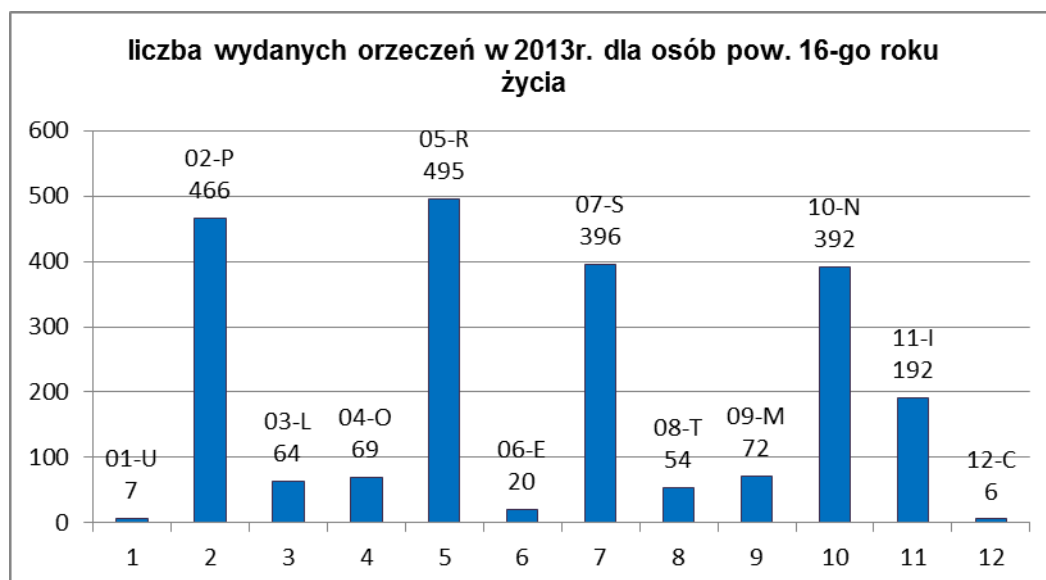
Wśród osób niepełnosprawnych powyżej 16-go roku życia najczęściej wydanych zostało orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (1.225 orzeczeń), następnie o lekkim stopniu (585 orzeczeń) oraz znacznym (423 orzeczenia).

Biorąc pod uwagę wiek osób, które uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 41 - 60 lat (1.139 orzeczeń) oraz 60 lat i więcej (661 orzeczeń). Najmniej orzeczeń wydanych zostało dla osób w wieku 16 - 25 lat (141 orzeczeń) oraz w wieku 26 - 40 lat (292 orzeczenia).

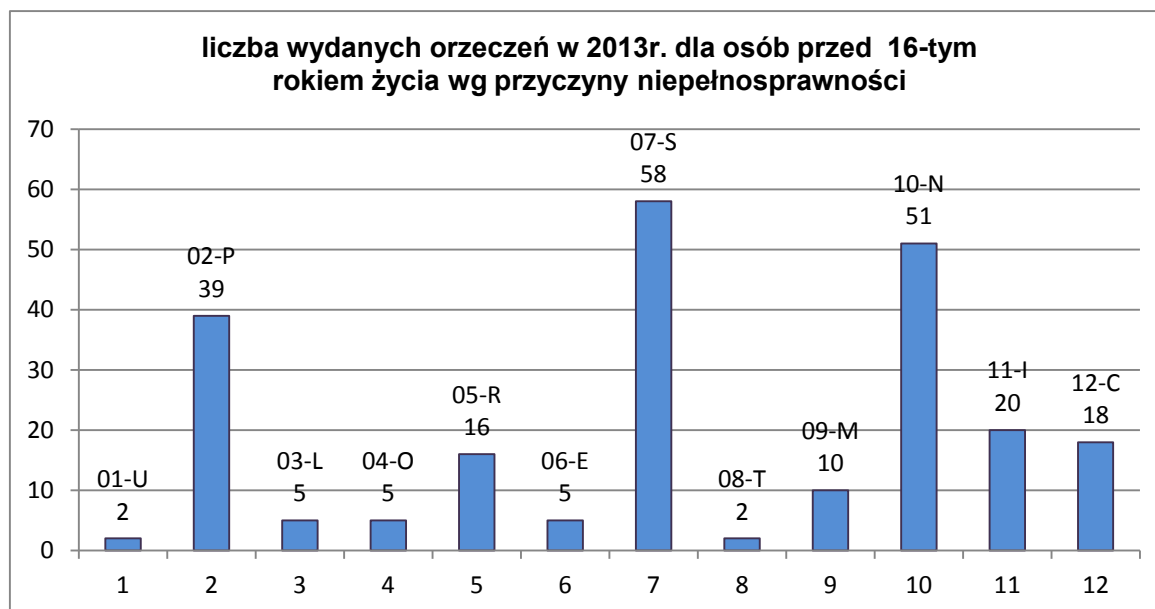
Analizując natomiast symbol przyczyny stopnia niepełnosprawności należy zauważyć, iż najczęstszą przyczyną było upośledzenie narządu ruchu (495 orzeczeń), choroby psychiczne (466 orzeczeń), choroby układu oddechowego i krążenia (396 orzeczeń), choroby neurologiczne (392 orzeczenia).

Objaśnienia:

- 01-U - upośledzenie umysłowe
- 02-P - choroby psychiczne
- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O - choroby narządu wzroku
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu
- 06-E - epilepsja
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia
- 08-T - choroby układu pokarmowego
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N - choroby neurologiczne
- 11-I - inne, w tym: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe

W przypadku osób w wieku do 16-go roku życia najczęstszą przyczyną wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w 2013 roku były natomiast choroby układu oddechowego i krążenia (58 orzeczeń), choroby neurologiczne (51 orzeczeń) oraz choroby psychiczne (39 orzeczeń).

Objaśnienia:

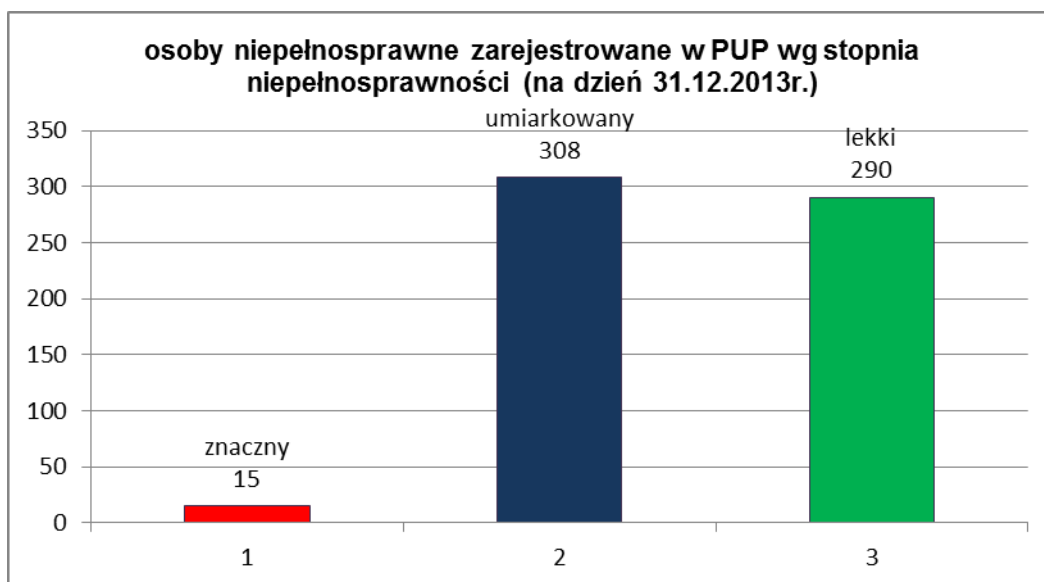
- 01-U - upośledzenie umysłowe
- 02-P - choroby psychiczne
- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O - choroby narządu wzroku
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu
- 06-E - epilepsja
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia
- 08-T - choroby układu pokarmowego
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N - choroby neurologiczne
- 11-I - inne, w tym: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe

Na dzień 31 grudnia 2013r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Trybunalskim zarejestrowanych było **613 osób niepełnosprawnych** (dane z Powiatowego Urzędu Pracy) w tym:

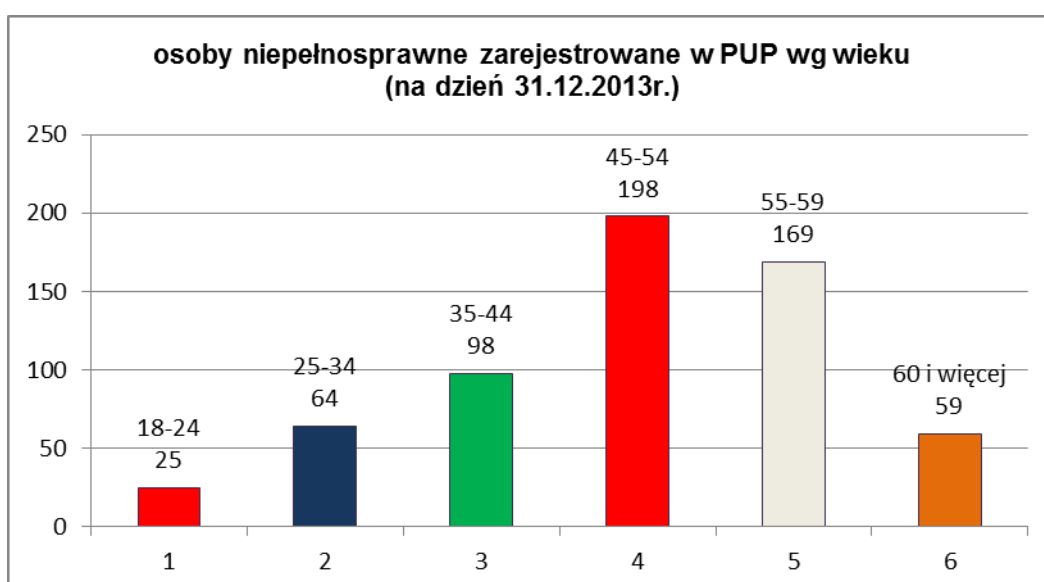
- **456** osób niepełnosprawnych bezrobotnych,
- **157** osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

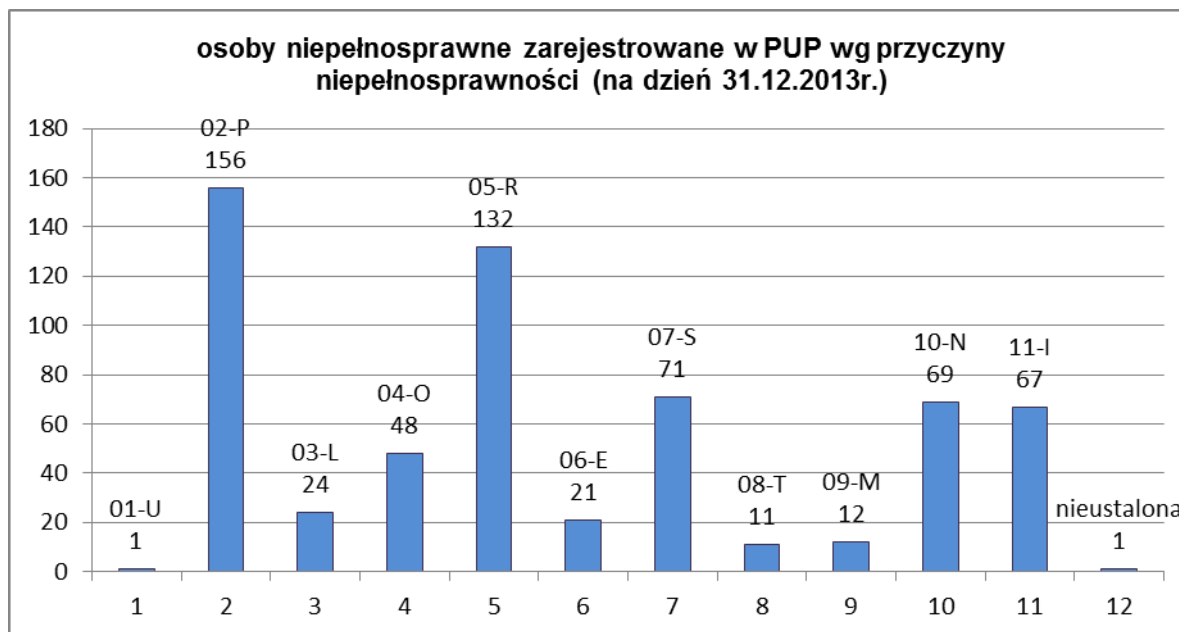
Największą grupę stanowią osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (308 osób) oraz umiarkowanym (290 osób), natomiast najmniej osób zarejestrowanych jest ze znacznym stopniem niepełnosprawności (15 osób).

Uwzględniając wiek najczęściej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jest w wieku 45-54 lat (198 osób), 55-59 (169), 35-44 (98 osób) oraz 25-34 lata (64 osób). Również znaczną część osób - 59 stanowią osoby w wieku 60 lat i więcej.

Stosunkowo dużą grupę wśród zarejestrowanych stanowią osoby z chorobami psychicznymi (156 osób), schorzeniami narządu ruchu (132 osoby), chorobami układu oddechowego i krążenia (71 osób) oraz chorobami neurologicznymi (69 osób).

Objaśnienia:

- 01-U - upośledzenie umysłowe
- 02-P - choroby psychiczne
- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O - choroby narządu wzroku
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu
- 06-E - epilepsja
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia
- 08-T - choroby układu pokarmowego
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N - choroby neurologiczne
- 11-I - inne, w tym: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego

Jednostki realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych realizuje wiele instytucji z terenu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, są to między innymi:

1) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Ośrodek realizuje zadania gminne (własne i zlecone) oraz zadania powiatowe (własne i zlecone) przypisane ustawami do realizacji przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej. W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie działają m.in:

- Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – realizuje zadania związane z dofinansowaniem ze środków PFRON rehabilitacji społecznej (dofinansowanie do: uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych; zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; sprzętu rehabilitacyjnego; likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych; imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych; warsztatów terapii zajęciowej; usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika),
- Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – orzeka o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności, wydaje legitymacje osobom niepełnosprawnym,
- Zespół ds. Świadczeń Rodzinnych – przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń pielęgnacyjnych,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej – udzielanie szybkiej i profesjonalnej pomocy w postaci porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych i terapeutycznych osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysu osobistego i losowego, a także osób dotkniętych kryzysem przewlekłym.

2) Powiatowy Urząd Pracy

Urząd realizuje zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, świadczy usługi rynku pracy w obszarze: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, szkoleń zawodowych, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w ramach Klubu Pracy oraz stosuje instrumenty rynku pracy, wspierające działania aktywizujące, finansowane ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach form wsparcia finansowanych z ww. środków osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy są objęte szkoleniami, stażami oraz zatrudnieniem subsydiowanym, w tym refundacją kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, pracami interwencyjnymi, robotami publicznymi, uruchomienie własnej działalności.

3) Placówki edukacyjne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych na każdym etapie edukacyjnym

- Przedszkole Samorządowe Nr 24 im. Misia Uszatka z oddziałami integracyjnymi przy ul. Topolowej 14a

W przedszkolu przebywa 10 dzieci niepełnosprawnych w dwóch grupach integracyjnych, w tym 4 dzieci z niepełnosprawnością ruchową. W ramach likwidacji barier architektonicznych w budynku przedszkola został wykonany podjazd do budynku, dostosowano toalety dla potrzeb dzieci niepełnosprawnych, wyremontowano szatnię i salę zajęć. W ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską pozyskano nowoczesny sprzęt do kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

- Szkoła Podstawowa Nr 5 im F. Modrzewskiego z oddziałami integracyjnymi przy ul. Jeruzolimskiej 73

Do szkoły uczęszcza 28 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. W szkole wykonane zostały w latach poprzednich podjazdy do wejść usytuowane na zewnątrz i wewnątrz budynku, podłóże antypoślizgowe we wszystkich ciągach komunikacyjnych, przystosowano toalety dziewcząt i chłopców, wymieniono oświetlenie, gdzie pracują oddziały integracyjne, zamontowano poręcz przy tablicy szkolnej w jednej z sal. Dostosowano salki zajęć korekcyjnych do zajęć metodą Integracji Sensorycznej – wykładzina antypoślizgowa,

- Gimnazjum Nr 5 przy ul. Kostromskiej 50

Do szkoły uczęszcza 11 uczniów, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego, w grupie tych osób jest uczeń poruszający się na wózku inwalidzkim. Budynek gimnazjum przystosowany jest całkowicie do potrzeb osób niepełnosprawnych – posiada windę, podjazdy dla niepełnosprawnych, dostosowane toalety,

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 przy ul. Dmowskiego 38

Do szkoły uczęszcza 17 uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, w tym dwie osoby o niepełnosprawności ruchowej, obiekt jest przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych w 50% - funkcjonuje podjazd do szkoły dla osób niepełnosprawnych, w budynku B jest zainstalowana winda oraz funkcjonują dwie toalety dla tych osób. Młodzież korzysta także z sali gimnastycznej. Budynek A, gdzie znajduje się większość sal i pracownie specjalistyczne, laboratoria językowe nie został jeszcze przystosowany dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo

4) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Piotrkowie Trybunalskim Al. 3-go Maja 28/34

Jest to publiczna placówka dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem

umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi (jeśli jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe), a także z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera. Głównym zadaniem jest przygotowanie wychowanków, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem. Celem jest tworzenie właściwych warunków wychowawczych, zdrowotnych i materialnych dla prawidłowego przebiegu procesu rewalidacji oraz osiągnięcie przez uczniów możliwie wszechstronnego rozwoju w dostępnym im zakresie za pomocą specjalnych metod.

W zależności od potrzeb Ośrodek:

- wspomaga rodziców (prawnych opiekunów) w ich funkcjach wychowawczych i edukacyjnych poprzez organizowanie konsultacji, zajęć psychoedukacyjnych, warsztatów umiejętności i grup wsparcia,
- współpracuje ze szkołami w zakresie diagnozowania i rozwiązywania trudnych problemów dydaktyczno-wychowawczych dzieci i młodzieży uczęszczających do tych szkół,
- prowadzi działania edukacyjne i profilaktyczno-wychowawcze w środowisku lokalnym, poprzez organizowanie zajęć dydaktyczno-wychowawczych i specjalistycznych, a także psychoedukacyjnych i mediacyjnych dla dzieci i młodzieży.

W skład Placówki wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 (klasy I-VI), Szkoła Podstawowa nr 17 im. J. Korczaka (klasy I-VI), Gimnazjum nr 6 (klasy I-III), Szkoła Przystosowująca do Pracy o trzyletnim cyklu nauczania.

Przy Placówce funkcjonują grupy rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

5) Placówki kultury i sportu:

• Ośrodek Sportu i Rekreacji

Działania statutowe w całości skierowane są na prewencyjne eliminowanie problemów społecznych poprzez organizowanie masowych, ogólnodostępnych imprez sportowo-rekreacyjnych, a także propagowanie zdrowego trybu życia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i niepełnosprawnych.

Ośrodek swoje zadania statutowe realizuje poprzez:

- popularyzację zajęć rekreacji ruchowej poprzez organizowanie zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie oferty zajęć ruchowych i rekreacyjnych dla pozostałych mieszkańców z wykorzystaniem obiektów sportowych, ogólnodostępnych sal, boisk i urządzeń sportowych,
- zwiększenie ilości bezpłatnych ofert spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych,
- organizowanie imprez sezonowych w plenerze pozbawionych barier architektonicznych.

Uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych Ośrodek Sportu i Rekreacji stosuje preferencyjne stawki biletów na usługi świadczone w obiektach OSiR.

- **Miejski Ośrodek Kultury**

Ośrodek realizuje swoje cele statutowe dla wszystkich mieszkańców. W imprezach uczestniczą osoby niepełnosprawne, a jest to możliwe dzięki likwidacji barier architektonicznych w budynku (podjazd i winda). W zespołach artystycznych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Kultury również uczestniczą dzieci i młodzież niepełnosprawna wspólnie ze swoimi rówieśnikami. Ośrodek udostępnia także pomieszczenia (na zasadzie współorganizacji) organizatorom imprez dla osób niepełnosprawnych np. specjalnemu Ośrodkowi Szkolno-Wychowawczemu na realizację Festiwalu Wokalnego.

6) Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku, niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Jest w pełni przystosowany do zamieszkiwania w nim osób niepełnosprawnych. Osoby te mają zapewniony stały dostęp do usług rehabilitacyjnych.

7) Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest ośrodkiem wsparcia dziennego. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych.

8) Środowiskowy Dom Samopomocy (dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym)

Celem działalności jest udzielanie wsparcia uczestnikom i ich rodzinom w adaptacji do życia z chorobą poprzez:

- pomoc w nabywaniu umiejętności samodzielnego wykonywania czynności dnia codziennego, podtrzymywanie umiejętności wcześniej nabytych oraz zdobywanie nowych,
- wspieranie samodzielności uczestników i dążenie do ich maksymalnej autonomii poprzez pomoc terapeutyczną, psychologiczno-socjologiczną, pedagogiczną oraz socjalną,
- różnicowanie oferty usług w zależności od możliwości psychofizycznych uczestników, ich oczekiwań, zainteresowań, potrzeb,
- umożliwienie udziału w terapii grupowej i indywidualnej, grupach wsparcia, tworzenie i wspieranie grup samopomocowych,
- poradnictwo.

9) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Poradnia świadczy pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek oświatowych oraz małych dzieci od urodzenia do 3 roku życia, Poradnia obejmuje opieką specjalistyczną dzieci od momentu stwierdzenia niepełnosprawności do 25 roku życia – dzieci

z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego różnego typu, w ramach zadań statutowych poradnia wykonuje badania psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczne dzieci z problemami zdrowotnymi, rozwojowymi, wychowawczymi, dydaktycznymi. Obejmuje też rodziców i nauczycieli różnymi formami wsparcia.

11) Środowiskowy Hufiec Pracy

Hufiec prowadzi współpracę z nieformalną grupą osób niepełnosprawnych z terenu naszego miasta. Wspólne działania mają na celu integrację środowiska osób niepełnosprawnych z osobami sprawnymi. Realizowane są działania podnoszące aktywność sportową osób niepełnosprawnych. Hufiec realizuje m.in. program „Bez barier” (zajęcia teatralne, modelarskie, plastyczne, sportowe), jest współorganizatorem turnieju w boccie, który odbywa się dwa razy do roku.

Na terenie Miasta działa również szereg organizacji pozarządowych realizujących zadania skierowane do środowiska osób niepełnosprawnych. Organizacje te służą między innymi wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, integracji ze środowiskiem lokalnym, rehabilitacji społecznej. Do organizacji tych należą między innymi:

1) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów ul. Wysoka 6
Podstawowym celem jest troska o poprawę warunków socjalno-bytowych, uczestnictwo w życiu społecznym, organizowanie życia kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów. Podejmowane są działania zapobiegające osamotnieniu, odrzuceniu i zamknięciu się w domu, tworząc warunki do rozwoju, kultury, wypoczynku, rekreacji i rehabilitacji.

2) Stowarzyszenie Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym ul. Rycerska 16

Stowarzyszenie to prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej w Piotrkowie Trybunalskim dla 75 osób niepełnosprawnych głównie z upośledzeniem umysłowym oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sulejowie, organizuje imprezy okolicznościowe – wycieczki, turnusy rehabilitacyjne, zabawy, udziela porad i pomocy uczestnikom oraz ich rodzinom.

3) Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „SZANSA” ul. Wysoka 21

Stowarzyszenie prowadzi placówkę Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne „Szansa”. Centrum prowadzi działalność edukacyjną:

- Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla dzieci niepełnosprawnych „Słoneczko”,
- Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy dla dzieci z upośledzeniem głębokim,

- wczesne wspomaganie.

Centrum realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia: poradnia rehabilitacyjna, rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego, poradnia logopedyczna, poradnia autyzmu dziecięcego.

4) Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe ul. Starowarszawska 20

Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich.

5) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko-Powiatowy ul. Sienkiewicza 10/12

Głównym celem działania jest ochrona i promocja zdrowia oraz działania na rzecz osób chorych na cukrzycę.

6) Polski Związek Głuchych Oddział Łódzki Ośrodek w Piotrkowie Trybunalskim ul. Zamurowa 1

Związek realizuje zadania statutowe na rzecz osób z dysfunkcją słuchu oraz ich otoczenia, praca ośrodka polega na udzielaniu pomocy w załatwieniu wszelkich spraw, w tym urzędowych, pośrednictwo w kontaktach telefonicznych, usługach tłumacza języka migowego na zewnątrz m.in. u lekarza, organizacji grupowych form wsparcia, w tym m.in. świątecznych spotkań, wycieczek, wyjść do miejsc użyteczności publicznej.

7) Terenowa Komisja Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” Al. 3-go Maja 6B

Terenowa Komisja prowadzi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i potrzebujących szczególnej troski.

8) Piotrkowskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych ul. Dmowskiego 20

Celem jest wspieranie działalności programowej Środowiskowego Domu Samopomocy w Piotrkowie Trybunalskim poprzez dofinansowywanie niezbędnych potrzeb i przedsięwzięć oraz organizację kiermaszy i sprzedaż prac wytworzonych w ramach prowadzonej w ŚDS terapii zajęciowej. Ponadto Stowarzyszenie świadczy różnorodną pomoc skierowaną do osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów, prowadzi również finansowany przez Miasto Piotrków Trybunalski Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. W 2014r. z uwagi na rozbudowę ŚDS działalność Punktu została zawieszona.

9) Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku ul. Słowackiego 116

Członkami stowarzyszenia są osoby pełnosprawne, jak i osoby z orzeczoną niepełnosprawnością. Dla osób niepełnosprawnych realizowane są statutowe działania z zakresu aktywizacji kulturalnej – cotygodniowe wykłady z różnych dziedzin, grupowe wyjścia/wyjazdy na imprezy kulturalne oraz uczestnictwo

w kołach zainteresowań działających przy Uniwersytecie. Stowarzyszenie krzepi oświatę prozdrowotną organizując zajęcia typu aerobik na basenie, pilates oraz propagując marsze nordic walking i wycieczki rowerowe.

10)Piotrkowskie Stowarzyszenie Amazonek „Kamilki” ul. Kostomska 57/4

Podstawowym celem działania jest reprezentacja i organizacja pomocy prawnej, psychologicznej i rehabilitacyjnej kobietom z nowotworami piersi. Kobietom po zabiegach mastektomii udzielana jest pomoc psychologiczna, edukacyjna i rehabilitacyjna, ułatwiająca powrót do pracy zawodowej, życia rodzinnego i małżeńskiego. Organizowane są także akcje, które mają na celu rozpowszechnianie profilaktyki raka piersi, jak również kobiety uczone są samobadania piersi.

11)Polskie Stowarzyszenie „Pomoc” ul. Pijarska 4

Stowarzyszenie w ramach jednego ze swych działań prowadzi współpracę z osobami niepełnosprawnymi. Od września 2011r. po założeniu Koła Wolontariatu, co roku dołączają nowi wolontariusze ze szkół ponadgimnazjalnych. Wolontariusze spotykają się z osobami niepełnosprawnymi. Są to spotkania integracyjne, wyjścia do kina, kawiarni, na spacer, wspólne zabawy na balach karnawałowych i piknikach rodzinnych, wycieczki oraz indywidualne kontakty w domach niepełnosprawnych.

12)Stowarzyszenie Rozwoju przez Sztuką „Trakt” ul. Modrzewskiego 13/38

Stowarzyszenie powstało w grudniu 2013r. W planach jest prowadzenie działalności teatralnej i plastycznej. Priorytetem jest integracja społeczeństwa z osobami niepełnosprawnymi, umożliwienie uczestnictwa w amatorskim ruchu artystycznym. Problemem w realizacji planów jest brak lokalu.

Stowarzyszenia te prowadzą szereg działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, między innymi organizują wiele imprez, spotkań, wycieczek. Mają one na celu integrację osób niepełnosprawnych, ich opiekunów oraz rodzin, wymianę doświadczeń, informacji. Działania te wielokrotnie są wspomagane środkami między innymi Urzędu Miasta, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych źródeł.

Podstawa opracowania programu

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) **do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:**

- **rehabilitacji społecznej,**
- **rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,**
- **przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.**

Jednym z celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2014-2020 obejmującym sferę społeczną, a dotyczącym osób niepełnosprawnych jest:

Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie ich funkcjonowania w środowisku.

Cele szczegółowe natomiast to:

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- rozwijanie różnych form wspierania osób niepełnosprawnych w środowisku.

Ujęte w niniejszym programie działania zgodne są z ww. Strategią i powstały w oparciu o propozycje zgłoszone przez komórki i jednostki Urzędu Miasta, instytucje oraz organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Zadania te powiązane są z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych, która zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oznacza: *„zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej”.*

Działania określone w Programie mają na celu aktywizację osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, zwiększenia świadomości o przysługujących prawach, kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Realizacja zadań ujętych w Programie uzależniona jest między innymi od pozyskania środków z różnych źródeł. Uwzględniając powyższe dokument ten może stanowić podstawę do ubiegania się o dodatkowe środki.

Zgłoszone przez instytucje i organizacje z terenu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego problemy osób niepełnosprawnych są bardzo różnorodne, wiele z nich dotyczy nie tylko naszego miasta ale całego kraju. Problemy to między innymi:

- bariery architektoniczne uniemożliwiające normalne funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym, szczególnie poruszającym się na wózkach inwalidzkich;
- brak ofert pracy, w tym ofert adresowanych do osób niepełnosprawnych ruchowo, z niepełnosprawnością sprzężoną – upośledzenia umysłowego i niepełnosprawności ruchowej,
- brak świetlicy środowiskowej dla osób niepełnosprawnych,
- brak zakładu aktywizacji zawodowej,
- brak wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych,
- brak możliwości zaopiekowania się osobą niepełnosprawną na czas choroby opiekuna,
- brak szkolnictwa zawodowego dla dzieci z orzeczeniem kształcenia specjalnego oraz brak możliwości kształcenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym (w normie intelektualnej bez możliwości komunikacji werbalnej, nie sygnalizujące potrzeb fizjologicznych, na wózku) w systemie szkolnictwa masowego, jedynie nauczanie indywidualne,
- izolacja uczniów niepełnosprawnych intelektualnie (upośledzonych umysłowo) od środowiska rówieśniczego poprzez kierowanie ich na nauczanie indywidualne – duża liczba wydawanych w tym zakresie orzeczeń,
- różny poziom świadomości rodziców (prawnych opiekunów) na temat specyfiki niepełnosprawności intelektualnej ich dzieci oraz różny poziom zaangażowania rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczo-rewalidacyjny,
- brak systemowych, trwałych rozwiązań usamodzielniania dorosłych osób niepełnosprawnych, np. poprzez utworzenie mieszkania treningowego,
- brak programu asystent osoby niepełnosprawnej.

Analiza sytuacji zawodowej osób niepełnosprawnych prowadzona przez Powiatowy Urząd Pracy wskazuje na problemy, które wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zatrudnieniowymi, z uwagi na:

- niewystarczającą ilość ofert pracy na lokalnym rynku pracy,
- obowiązujące przepisy prawne sprzyjające zatrudnieniu osób z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności,
- niechęć pracodawców z otwartego rynku pracy do zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- niskie kwalifikacje lub nieadekwatne umiejętności do wymagań pracodawców,
- słabą motywację do podejmowania zatrudnienia ze względu na proponowane warunki pracy, dysfunkcje zdrowotne, brak możliwości dojazdu do pracy czy uzyskiwanie zasiłku z pomocy społecznej.

Cele programu i działania na rzecz osób niepełnosprawnych przewidziane do realizacji na lata 2014 - 2020

Głównym celem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2014 – 2020 jest:

Stwarzanie warunków sprzyjających wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych.

Źródła finansowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych:

- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki Funduszu Pracy,
- środki samorządowe,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację programu,
- inne.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych przewidziane do realizacji na lata 2014 – 2020:

Cel 1: Rozwijanie różnych form wsparcia osób niepełnosprawnych w pozyskaniu zatrudnienia

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
1.1. Prowadzenie działań promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych wśród lokalnych pracodawców	1.1.1. Informowanie o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków będących w dyspozycji MOPR, PUP lub z innych instytucji. 1.1.2. Upowszechnianie działań kierowanych do osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy
1.2. Zwiększenie dostępności do rynku pracy osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy.	1.2.1. Wspieranie usługami poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. 1.2.2. Świadczenie usługi pośrednictwa pracy – pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia. 1.2.3. Indywidualizowanie podejścia do klienta (objęcie Indywidualnym Programem Działania).	Powiatowy Urząd Pracy
1.3. Zwiększenie szans na uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy, z wykorzystaniem aktywnych form wsparcia.	1.3.1. Doszycanie kwalifikacji osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy poprzez kierowanie na szkolenia indywidualne lub grupowe. 1.3.2. Pomoc w nabywaniu umiejętności praktycznych poprzez organizację staży zawodowych u pracodawców. 1.3.3. Wspieranie i promocja	Powiatowy Urząd Pracy Pracodawcy

	<p>samozatrudnienia poprzez udzielanie jednorazowych środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.</p> <p>1.3.4. Wspomaganie zatrudnienia poprzez refundację kosztów wyposażenia /doposażenia nowoutworzonego miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej.</p> <p>1.3.5. Wspieranie zatrudnienia poprzez dofinansowanie miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.</p> <p>1.3.6. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych EFS na realizację projektów związanych z aktywizacją osób niepełnosprawnych w ramach Programu Wiedza, Edukacja, Rozwój „POWER”, przyjętego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków EFS.</p>	
--	---	--

Cel 2: Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
<p>2.1. Rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych.</p>	<p>2.1.1. Rozszerzenie współpracy Powiatowego Urzędu Pracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w zakresie realizacji kontraktów socjalnych i nowego zadania (Program aktywizacja i Integracja) wynikającego z zapisów znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>2.1.2. Nawiązanie współpracy przez Powiatowy Urząd Pracy z instytucjami zajmującymi się problematyką ekonomii społecznej w zakresie realizacji projektów kierowanych do osób niepełnosprawnych, współfinansowanych ze środków EFS w ramach Programu POWER, przyjętego na lata 2014-2020.</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p> <p>Organizacje pozarządowe Instytucje zajmujące się problematyką ekonomii społecznej</p>

Cel 3: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom pełnej informacji dotyczącej problematyki niepełnosprawności

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
<p>3.1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom bieżącego dostępu do informacji związanej z niepełnosprawnością.</p>	<p>3.1.1. Bieżące uaktualnianie na stronie internetowej MOPR informatora dla osób niepełnosprawnych o prawach i uprawnieniach oraz informacji na temat zadań realizowanych dla tej grupy osób.</p> <p>3.1.2. Przekazywanie do organizacji i stowarzyszeń informacji, ulotek o realizowanych zadaniach na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>3.1.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>

Cel 4: Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i dostępie do rehabilitacji

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
4.1. Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.	<p>4.1.1. Udzielanie dofinansowania ze środków PFRON likwidacji barier transportowych, architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych.</p> <p>4.1.2. Realizacja programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON.</p>	<p>Urząd Miasta</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p>
4.2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w imprezach sportowych, kulturalnych, rekreacji i turystyki.	4.2.1. Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, współfinansowanie powyższych zadań m.in. ze środków PFRON oraz Urzędu Miasta	<p>Urząd Miasta</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Środowiskowy Hufiec Pracy</p> <p>Ośrodek Sportu i Rekreacji</p> <p>Miejski Ośrodek Kultury</p> <p>Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy</p> <p>Dom Samopomocy</p>
4.3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania pomocy z zakresu rehabilitacji społecznej.	4.3.1. Udzielanie dofinansowań ze środków PFRON osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, usług tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika.	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p>

<p>4.4. Umożliwienie osobom niezdolnym do pracy udziału w Warsztatach Terapii Zajęciowej.</p>	<p>4.4.1. Finansowanie ze środków PFRON oraz budżetu Miasta Piotrkowa Tryb. kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących w Piotrkowie Tryb.</p> <p>4.4.2. Współfinansowanie kosztów pobytu osób niepełnosprawnych z Piotrkowa Tryb. uczestniczących w WTZ na terenie innego powiatu.</p>	<p>Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Warsztaty Terapii Zajęciowej</p>
---	--	--

Cel 5: Likwidacja barier funkcjonalnych, transportowych

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
<p>5.1. Zniesienie ograniczeń, które utrudniają i uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym swobodne przemieszczanie się i poruszanie.</p>	<p>5.1.1. Zakup 9-cio osobowego samochodu osobowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich dla potrzeb Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Szansa” w Piotrkowie Tryb. – Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne „Szansa”</p>	<p align="center">Urząd Miasta Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Szansa”</p>
<p>5.2. Likwidacja barier funkcjonalnych w placówkach oświatowych – dalszy etap oraz doposażenie w sprzęt.</p>	<p>5.2.1. Dokończenie ułożenia wykładziny antypoślizgowej na schodach w klatkach schodowych, zakup i montaż podnośnika przy klatce schodowej, kolejne wymiany oświetlenia w salach, gdzie uczą się dzieci niepełnosprawne (szczególnie słabowidzące) w Szkole Podstawowej Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi.</p> <p>5.2.2. Montaż windy w budynku A Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 i wykonanie odpowiedniego połączenia z pozostałą częścią obiektu, wymiana nawierzchni schodów w szkole na antypoślizgowe, wymiana powierzchni podłóg na antypoślizgowe, przystosowanie 1 toalety dla niepełnosprawnych i częściowo szatni, przystosowanie wejścia głównego dla osób niepełnosprawnych.</p>	<p align="center">Urząd Miasta – Biuro Inwestycji i Remontów, Referat Edukacji</p> <p align="center">Szkoła Podstawowa Nr 5 Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Przedszkole Samorządowe Nr 24 Gimnazjum Nr 5</p>

	<p>5.2.3. Dobudowanie w Przedszkolu Samorządowym Nr 24 Sali typowo do zajęć SI (integracji sensorycznej), stworzenie Sali Doświadczenia Światła dla dzieci niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w odpowiedni sprzęt. Doposażenie przedszkola w sprzęt Metodą Tomatisa, Biofeedbacka, Marii Montessori, doposażenie placu zabaw dla dzieci niepełnosprawnych, zakup basenu z piłeczkami. Stworzenie gabinetu dla pedagoga.</p> <p>5.2.4. Utworzenie w Gimnazjum Nr 5 trzech stanowisk komputerowych (wraz ze sprzętem) dla dzieci słabowidzących i niepełnosprawnych ruchowo, utworzenie pracowni logopedycznej, pracowni dla terapii pedagogicznej i rewalidacyjnej (programy edukacyjne i pomoce dydaktyczne dla dzieci słabosłyszących, słabowidzących)</p>	
<p>5.3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich samodzielnego wejścia na scenę MOK Al. 3-go Maja 12.</p>	<p>5.3.1. Przystosowanie dojścia do sceny w MOK od strony widowni i garderoby dla osób poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.</p>	<p>Urząd Miasta – Biuro Inwestycji i Remontów, Miejski Ośrodek Kultury</p>

Cel 6: Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
6.1. Prowadzenie poradnictwa, w tym specjalistycznego wspierającego osoby niepełnosprawne i ich rodziny, objęcie z osób niepełnosprawnych wolontariatem	6.1.1. Udzielanie porad psychologicznych, prawnych, z zakresu pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Pomoc pracowników socjalnych osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom w załatwianiu spraw codziennych. Prowadzenie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
6.2. Utworzenie na terenie Środowiskowego Hufca Pracy świetlicy zrzeszającej osoby niepełnosprawne i uczestników ŚHP.	6.2.1. Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia na terenie Środowiskowego Hufca Pracy świetlicy.	Środowiskowy Hufiec Pracy Organizacje pozarządowe

Cel 7: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
<p>7.1. Pogłębianie wiedzy rodziców (prawnych opiekunów), przedstawicieli wspierających oraz działających na rzecz osób niepełnosprawnych na temat specyfiki niepełnosprawności intelektualnej oraz pomocy świadczonej dla tych osób.</p>	<p>7.1.1. Spotkania informacyjne poruszające problematykę osób niepełnosprawnych intelektualnie, kierowane do lekarzy, pracowników socjalnych oraz nauczycieli i dyrektorów szkół masowych.</p> <p>7.1.2. Uświadamianie rodzicom (prawnym opiekunom) dzieci niepełnosprawnych intelektualnie walorów realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w zespole klasowym w pełnym wymiarze czasu.</p>	<p align="center">Urząd Miasta – Referat Edukacji Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>
<p>7.2. Uświadamianie rodzicom (prawnym opiekunom) dzieci niepełnosprawnych intelektualnie walorów realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w zespole klasowym w pełnym wymiarze czasu.</p>	<p>7.2.1. Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych na ww. temat.</p>	<p align="center">Urząd Miasta – Referat Edukacji Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>
<p>7.3. Umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej udziału w bezpłatnych zajęciach pozalekcyjnych.</p>	<p>7.3.1. Podjęcie działań zmierzających do prowadzenia bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych.</p>	<p align="center">Urząd Miasta – Referat Edukacji</p>
<p>7.4. Umożliwienie kształcenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym (w normie intelektualnej, bez możliwości komunikacji werbalnej, nie sygnalizujące potrzeb fizjologicznych, na wózku)</p>	<p>7.4.1. Podjęcie działań zmierzających do umożliwienia kształcenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym (w normie intelektualnej, bez możliwości komunikacji werbalnej, nie sygnalizujące</p>	<p align="center">Urząd Miasta – Referat Edukacji</p>

w systemie szkolnictwa masowego . Rozwój szkolnictwa zawodowego dla dzieci z orzeczeniem kształcenia specjalnego.	potrzeb fizjologicznych, na wózku) w systemie szkolnictwa masowego oraz rozwoju szkolnictwa zawodowego dla dzieci z orzeczeniem kształcenia specjalnego.	
--	---	--

Cel 8: Usamodzielnienie dorosłych osób niepełnosprawnych

Zadania	Działania	Realizatorzy, instytucje oraz organizacje współpracujące
8.1. Podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia dorosłych osób niepełnosprawnych.	8.1.1. Inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do utworzenia mieszkania treningowego, zakładu aktywności zawodowej.	Urząd Miasta Organizacje pozarządowe

Podsumowanie

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na lata 2014 – 2020” określa kierunki działań wobec osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz doskonalenie warunków do integracji społecznej. Oczekiwany efekt realizacji programu to polepszenie dostępu osób niepełnosprawnych do edukacji, rynku pracy, życia społeczno-kulturalnego.

Mając na względzie monitoring prowadzonych działań ujętych w niniejszym Programie, sprawozdanie z realizacji Programu za poszczególne lata przedstawiane będzie Powiatowej Społecznej Radzie do spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Zgodnie bowiem z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zakresu działania powiatowych rad należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do: integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Po zaopiniowaniu sprawozdania z realizacji programu za poszczególne lata przez Powiatową Społeczną Radę do spraw Osób Niepełnosprawnych sprawozdanie to będzie przekazywane do Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.